

UNELE CONSIDERAȚII PRIVIND MANAGEMENTUL INTEGRAT APLICAT DEȘEURILOR DIN ROMÂNIA

Gheorghe FÎNĂȚAN, Bogdan CIORUȚA

Universitatea de Nord, Facultatea de Resurse Minerale și Mediu, Baia Mare

Abstract: Some considerations concerning the wastes integrated management in Romania. The hierarchy of priorities in dealing with waste management in Romania is the underlying European law and policy, to achieve competence in the field and to effectively manage waste issues. Specific measures and methodologies are required as individual steps, in an integrated waste management concept, which may be a real solution, in the nearest future, for waste management issues, pollution and environment protection. In this context appears the global strategy of SOP Environment in order to reduce disparities between Romania and the EU in terms of environmental standards and services.

Key words: wastes, management, environment protection.

Introducere

Ierarhia priorităților în abordarea managementului deșeurilor în România este cea care stă la baza legislației și politicii europene, recunoscută și pe plan internațional, specificată prin prisma figurii 1 [3].

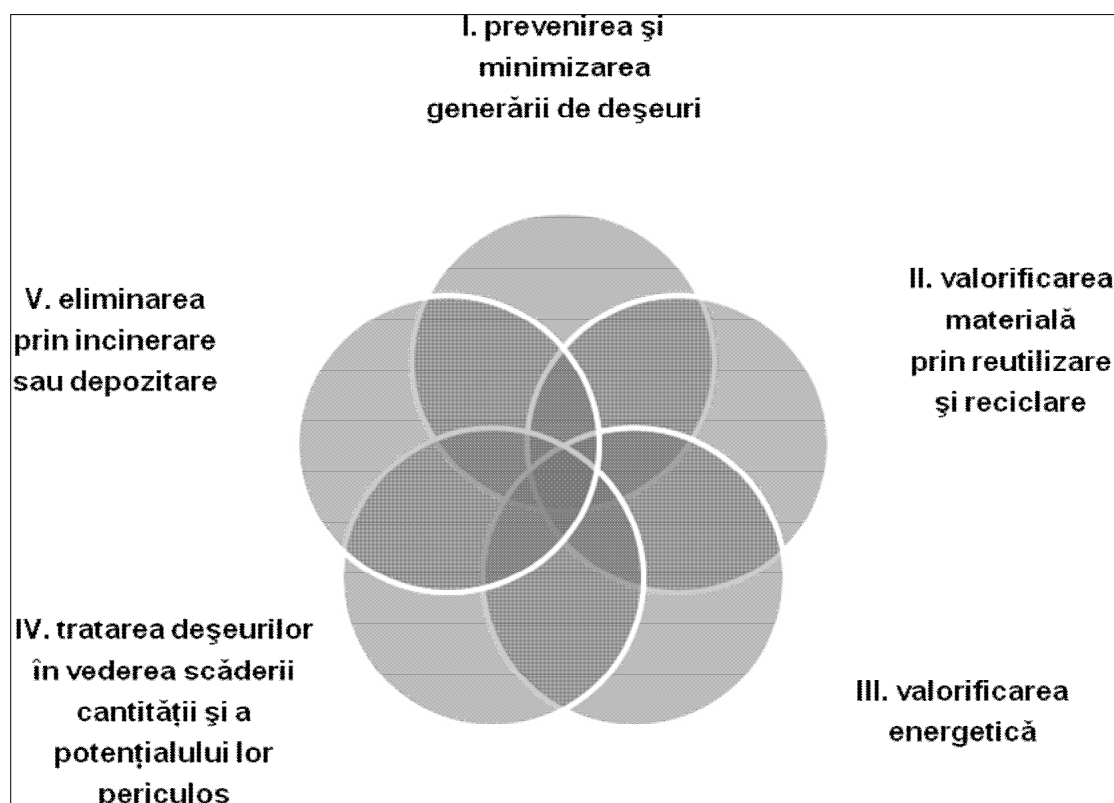

Fig. 1. Prioritățile managementului deșeurilor

La elementele specificate anterior se adaugă și cele patru principii organizatorice stabilite de Comisia Europeană, pe care să se bazeze viitoarele inițiative în domeniul protecției mediului și care privesc [1, 2]:

- predictibilitatea;
- integrarea;
- flexibilitatea;
- raportul optim costuri-efecte.

La Forumul Național de Management al Deșeurilor din luna mai 2010 (organizat sub patronajul Ministerului Mediului și Pădurilor) s-a concluzionat că: „În România stăm foarte bine cu legislația și mai puțin cu implementarea. În domeniul deșeurilor suntem pe ultimul loc în Europa în ceea ce privește reciclarea și nu a fost identificat încă elementul declanșator pentru a urni problema. Procentajul este de sub 1% deșeuri reciclate. Și colectarea selectivă este mult rămasă în urmă” [4].

În consecință s-au remarcat o serie de probleme majore, a căror soluționare urgentă a presupus îmbunătățiri în următoarele cazuri [4]:

- sistemul de colectare selectivă acoperea la nivelul anului 2010 doar circa 3.500.000 de cetățeni;

- până la sfârșitul anului 2009, nu au fost închise toate gropile de gunoi neconforme;

- în fiecare an în România sunt abandonate în mediul înconjurător circa 2.500.000 tone de deșeuri municipale;

- aproximativ două milioane de români, în special din mediul rural, nu beneficiază deloc de servicii de salubritate și între 5-7 milioane de persoane beneficiază de servicii proaste sau doar pe hârtie;

- colectarea, reutilizarea și reciclarea deșeurilor din echipamente electrice și electronice nu a depășit în anul 2009 cantitatea de 1,5 kg pe locuitor pe an, deși ținta propusă era de 4 kg (în 2007 sub 0,5 kg);

- se constată o lipsă a unor clarificări privind proprietatea deșeurilor pe diversele etape de gestiune, precum și o clară responsabilizare a tuturor actorilor implicați, în special a autorităților publice locale.

Conceptul de management integrat al deșeurilor

Pentru a obține competența în domeniu și pentru a gestiona eficient problematica deșeurilor este necesară o planificare în domeniul managementului deșeurilor.

Măsurile și metodele care se impun, pașii individuali, ca și ordinea cronologică a lor sunt concretizate și expuse clar într-un concept integrat de management al deșeurilor.

Conceptul de management integrat al deșeurilor se poate constitui ca o soluție reală, de viitor, pentru problematicile aduse mediului de gestionarea deșeurilor. În acest context, strategia globală a Programului Operațional Sectorial de Mediu vizează reducerea disparităților existente între România și UE în ceea ce privește standardele și serviciile de mediu.

Cea mai importantă parte din POS Mediu prevede sprijin pentru îmbunătățirea sistemelor integrate de apă și management al deșeurilor. Axa Prioritară 2 se referă la „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate”.

Totodată fundamentele pentru planurile de management al deșeurilor la nivel național, respectiv regional, sunt furnizate de conceptele de management al deșeurilor elaborate de comunele sau orașele responsabile cu gestionarea deșeurilor, care presupun următoarele:

- implementarea de măsuri concrete pentru salubritate;

- coordonarea și ordonarea măsurilor de salubritate;

- controlul prestării serviciului de salubritate;

- informarea și consilierea producătorilor de deșeuri în vederea micșorării cantităților de deșeuri generate;

- conceperea și emiterea unor prevederi locale, considerate ca fiind cea mai importantă bază legală pentru realizarea îndepărtării deșeurilor.

De asemenea, conceptul de management integrat al deșeurilor poate fi util și pentru:

- autorizarea unor instalații de tratare și îndepărtare a deșeurilor pentru dovedirea înțelegerii priorităților de management al deșeurilor;

- a furniza o privire de ansamblu asupra situației gospodăririi deșeurilor într-o regiune;

- a juca rolul de linie directoare în acțiunile din domeniul managementului deșeurilor;

- a indica perspective și acțiuni necesare în gestionarea deșeurilor.

Concluzii

În România, sectorul de reciclare funcționează ca un sector distinct al economiei, în acest sens evidențiindu-se o rețea de unități de reciclare care acoperă practic întregul teritoriu al țării și întreaga gamă de materiale re folosibile și deșeuri. Comparativ cu celelalte țări membre ale UE, lipsa unor unități specializate “de produs” afectează posibilitățile de dotare, precum și calitatea materialelor obținute după reciclare.

De altfel, practicile de management al deșeurilor din România nu sunt bine dezvoltate și se bazează foarte mult pe depunerea la gropi de gunoi, iar nu pe reciclare cum ar fi tendințele din UE. De menționat că, în marea lor majoritate, gropile de gunoi, prin modul în care sunt realizate, prin modul în care sunt exploatate, sunt departe de respectarea exigențelor de mediu.

România nu are o capacitate tehnologică suficientă pentru gestionarea, reciclarea sau recuperarea unor cantități mari de deșeuri și pentru utilizarea lor ca materie primă pentru alte procese tehnologice. Aproximativ 93% din deșeurile generate în România ajung pe astfel de amplasamente, cu toate că înglobează în ele materii utile ca: sticlă, metal, hârtie, plastic etc.

Suportul tehnic și tehnologic al firmelor de reciclare este modest, în cea mai mare parte materialele colectate sunt supuse numai unor operațiuni manuale de dezmembrare-sortare, excepție făcând fierul vechi. Măsurile de promovare a acțiunilor de reciclare și recuperare sunt de mică anvergură, această activitate, destul de importantă și eficientă din punct de vedere economic, apărând ca dezorganizată. Participarea publicului la acțiunile de reciclare este încă redusă, majoritatea acțiunilor având motivație strict economică.

Cercetarea în domeniul reciclării materialelor re folosibile este parte integrantă în Programul Național de Cercetare Dezvoltare, iar soluțiile oferite prin lucrările finalizate răspund imperativelor sectorului.

Dificultățile financiare cu care se confruntă agenții economici împiedică însă aplicarea rezultatelor cercetărilor finalizate, iar legislația nu permite întotdeauna finanțarea transferului tehnologic.

În condițiile de mai sus se constituie ca propuneri viabile a fi luate în considerare următoarele, chiar dacă nu în această ordine:

- încurajarea investițiilor în industriile de reciclare pentru:
 - crearea de locuri de muncă,
 - promovarea cu adevărat a protecției mediului;
- pentru a deveni o țară curată, România trebuie:
 - să implice toate instituțiile și pe fiecare cetățean în parte,
 - să aloce și să atragă fonduri pentru a construi din mers un cadru economico-social corespunzător normelor Uniunii Europene.

Bibliografie

1. *** OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor aprobată prin Legea nr. 426/2001, modificată și completată de OUG nr. 61/2006, aprobată prin Legea 27/2007
2. *** HG nr. 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase – a abrogat HG 155/1999
3. *** <http://www.ec.gc.ca>
4. *** <http://www.apmmm.ro/index.php>

Date de contact

Bogdan CIORUȚA: Universitatea de Nord, Facultatea de Resurse Minerale și Mediu, domeniul Ingineria Mediului, str. Victor Babeș, nr. 62 A, 430083, Baia Mare, România, e-mail: bciurutza@yahoo.com sau bogdan_unbm@yahoo.com